

Kristlik eetika muutlikus maailmas (TÜ.25.01.07)

2026/27 õppeaasta, MA tase

Ainemaht 4 EAP - 20t kontaktõpet klassiruumis, 84t iseseisvat tööd

Kursuse õppejõud - Meego Remmel, PhD (vastutav); Kertu Rajando, MA; Helle Liht, MA

Hindamine: eristav

Õpiväljundid. Õppeaine lõpuks magistrant

- tunneb, tõlgendab ja kasutab kristlik-eetiliselt kaalukaid piiblitekste globaalses ühiskonnas aktuaalseks muutunud eetilistele probleemidele lahenduste otsimisel;
- orienteerub ja argumenteerib dialoogis arvestades peamisi eetika kategooriaid ja muutuva maailma konteksti;
- visandab, reflekteerib ja kommunikeerib jumalariiklikku nägemust isiklikus, koguduslikus ja ühiskondlikus elus eetilist väljakutset esitatavates probleemides.

Hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid

Hindamismeetodid	Tähtaeg	Hindamiskriteeriumid
HM 1 E-õpimapp, kuhu pääseb läbi vastava veebilingi Moodles. Õpimapis kajastuvad kõik hindamiseks esitatud tööd, esmalt kirjalik töö: <i>Uustestamentliku soolius-, seksuaal-, abielu- ja perekonnaeetika „kümme käsku“</i> (Mt 19:3-15, 1Kr 6:9-7:9 jt asjakohaste piiblitekstide ning lugemiseks antud oikumeeniliste dokumentide järgi).	13.01.2027	Tudeng on kirja pannud antud piiblitekstist lähtuvalt isiklikult sõnastatud kümme „käsulauset“ uustestamentliku soolius-, seksuaal-, abielu- ja perekonnaeetilise juhisena koos neid selgitavate kommentaaridega. Kirjapandus peegeldub nii asjakohaste piiblitekstide tundmine, tõlgendamine ja kasutamine kui ka dialoog oma ühiskonnas ja laiemas maailmas, sh kirikumaailmas, aktuaalseks muutunud soolius-, seksuaal-, abielu- ja perekonnaeetilistele küsimustele lahenduste otsimisel. Eristaval hindamisel saab kõrgema hinde töö, kus „käsulauseid“ selgitavad kommentaarid tõendavad antud teemat käsitleva eetika-alases kirjanduses orienteerumist ja sellest lähtudes argumenteerimist.
HM 2 Kristlik-eetiline essee õpimapis: <i>Ja inimene lõi tehisaru oma näo järgi...</i> Pikkus 1500 kirjasõna	18.02.2027	Essee arutletakse tehisaru arendamise ja levikuga seotud eetiliste küsimuste üle ning visandatakse kristlik-eetilist tulevikuperspektiivi. Tekstis osundatakse ja viidatakse lisaks omalt poolt toodule vähemalt kolme lugeda-kuulata antud raamatut, artiklit, loengut, videod. Arutluses tuuakse esile ja sidustatakse omavahel antud teemasse sobivaid piiblitekste ja eetika

		kategooriaid. Argumentatsioon on isiklikult ja veenvalt esitatud, samas edasisele dialoogile avatud. Eristaval hindamisel saab kõrgema hinde töö, mis demonstreerib tehisarü arenguga seondult aktualiseerinud eetiliste küsimuste üle juurdlemisuskust esitades nii teoreetiliselt põhjendatud kui ka praktiliselt tõenduspõhiseid seisukohti.
HM 3 Vaimule ja võimule kuuluva eritlemise kollokviumil esitletav eetiline arutlus.	14.04.2027	Kollokvium, kus igaks esitleb suuliselt eelnevalt õpimapis kirjutatud arutlust ning hindab kriitiliselt kaastudengite kristlik-eetilist arutlust probleemõppe stuudio „Piibel ja ühiskond“ sõlmküsimuse üle (Agnostikust Eija küsib oma usklikult klassivennalt Andreselt, miks õigustavad usklikud Vene riigi juhtide inimvaenulikkust sõjategevust Ukrainas? Ta olevat meediast lugenud õigeusklike sellekohastest avaldustest Venemaal. Andres kinnitab, et Piibel ei luba vägivalda, vaid õpetab andma keisrile, mis kuulub keisrile, ja Jumalale, mis kuulub Jumalale. Eija küsib: “<i>Kuidas õpetab Piibel vahet tegema, mis peab kuuluma keisrile ja mis Jumalale?</i>”). Argumentatsioon demonstreerib sisulist piiblitundmise ja -tõlgendamise ning eetilistes kategooriates orienteerumise võimet. Eristaval hindamisel saab kõrgema hinde see, kelle kirjalik arutlus õpimapis ning suuline esitus ja diskussioon demonstreerib eetiliselt põhjendatud seisukohtade sõnastamist ning võimet nende üle argumenteerida.

Lõpphinde kujunemine

Ainekursuse hindamine on eristav, kõik kolm tööd peavad olema tehtud vastavalt hindamiskriteeriumidele ja õigeaegselt.

Õppeprotsessi kirjeldus koos kuupäevadega

Iseseisev töö	Kontakt-õpe	Kontaktõppe sisu ja meetodid
	6 tundi 14.-15.10.2026	Muutlik ilm Jeesuse Mäejutluses ja kristlikus eetikas. Ilmavaatelised veendumused ja eetilised väljakutsed globaalse võrguajastu tsivilisatsioonide kokkupõrkes. (1t) <i>I Have a Dream!</i> ehk kelle unelmate (väärtuste, vooruste, kohustuste, hüvede) eluviisi laulab kristlik kogukond ja eetika? (1t) Kristlik seksuaaleetika – aegumatu või aegunud? (2t)

		Teadvus, vaba tahe ja tehisaru. (2t)
HM 1	6 tundi 14.01. 2027	Bioeetilised küsimused ja küsitavused pärast koroonapandeemia <i>prima facie</i> katsepolügoonil testitud autonoomia suhtelisust. (2t) Sõja ja rahu eetika ning usu- ja südametunnistuse vabadus poliitilise võimu ja kristliku vaimu pingeväljal. (2t)
HM 2	4 tundi 19.02. 2027	<i>Quo vadis, Empatheia?</i> (Kertu Rajando 4t)
HM 3	4 tundi 14.04. 2027	Loodusse suhtumise heamajapidajalikkuse taasavastamine ja väljaelamine Looja näo järgi. (Helle Liht 2t) Piibel ja ühiskond jumalariiklikus lõimingu. Vaimule ja võimule kuuluva eritlemise kollokvium. (2t)
		Õppeaine läheb lukku 1.05.2027

Lugemis- ja kuulamisvara

- Eesti Kirikute Nõukogu liikmeskirikute bioeetilised seisukohad. 2006.
<http://ekn.ee/inc.lakitus.php?id=313>
- Gender – Sexuality – Marriage – Family. Reflections on Behalf of the Council of the Communion of Protestant Churches in Europe* by Ulla Schmidt, Mariecke van den Berg, Thorsten Dietz, Neil Messer, Paola Schellenbaum. Wien: Evangelischer Presseverband, 2024.
- Hendrycks, Dan. *Introduction to AI Safety, Ethics, and Society*. Boca Raton: CRC Press, 2025. <https://www.aisafetybook.com>
- Jater, Arianna. *AI Unleashed or Tamed? Outlines and Implications for Europe*. Tallinn: Rahvusvaheline Kaitsuringute Keskus / International Centre for Defence and Security, 1.03.2024.
https://icds.ee/wp-content/uploads/dlm_uploads/2024/03/ICDS_Brief_AI_Unleashed_or_Tamed_Arianna_Jater_March_2024.pdf
- Kiviorg, Merilin; Rohtmets, Priit. *Usu- ja veendumusvabadus kui põhiõiguste kaitse lakmuspaber Covid-19 kontekstis*. Usuteaduslik Ajakiri, 2021:2 (80), 94–138.
https://usuteadus.ee/wp-content/uploads/2021_2%20%2880%29/Kiviorg%2C%20Rohtmets.pdf?_t=1644066734
- Liht, Helle. *Looduse sakramentaalsest tähendusest*. Usuteaduslik Ajakiri, 2021:1 (79), 125-149.
[https://usuteadus.ee/wp-content/uploads/2021_1%20\(79\)/US-2021-Liht.pdf?_t=1629148436](https://usuteadus.ee/wp-content/uploads/2021_1%20(79)/US-2021-Liht.pdf?_t=1629148436)
- Rahvuslus ja patriotism: valik kaasaegseid filosoofilisi võtmetekste*. Koostaja Eva Piirimäe. Tartu Ülikooli eetikakeskus, Eesti Keele Sihtasutus, 2009.
- Rommel, Meego. *Kristliku kiriku ja (voorus)eetika panusest meditsiini ja tervisedenduse arengus*. Usuteaduslik Ajakiri, 2020:2 (78), 18–40.
https://usuteadus.ee/wp-content/uploads/2020_2%20%2878%29/UA-2020-2-Rommel.pdf?_t=1629145439
- Simm, Kadri (koost). *Praktilise eetika käsiraamat*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 2023.
- Zak, Paul. *Trust, Morality – and Oxytocin*. -
<https://www.youtube.com/watch?v=rFAdIU2ETjU>
- Viljatusravi ja suremisabi eetika. Evangeelsete Kirikute Euroopas suunised*. Tallinn: EELK Usuteaduse Instituut, 2019.
- Võsu, Robert. *Evangeelne eetika*. Tallinn: Logos, 1996.

